

Montasje av verdens høyeste trehus – Mjøstårnet i Brumunddal

Harald Liven – Prosjektutvikler/Konstruktør

Gode rom

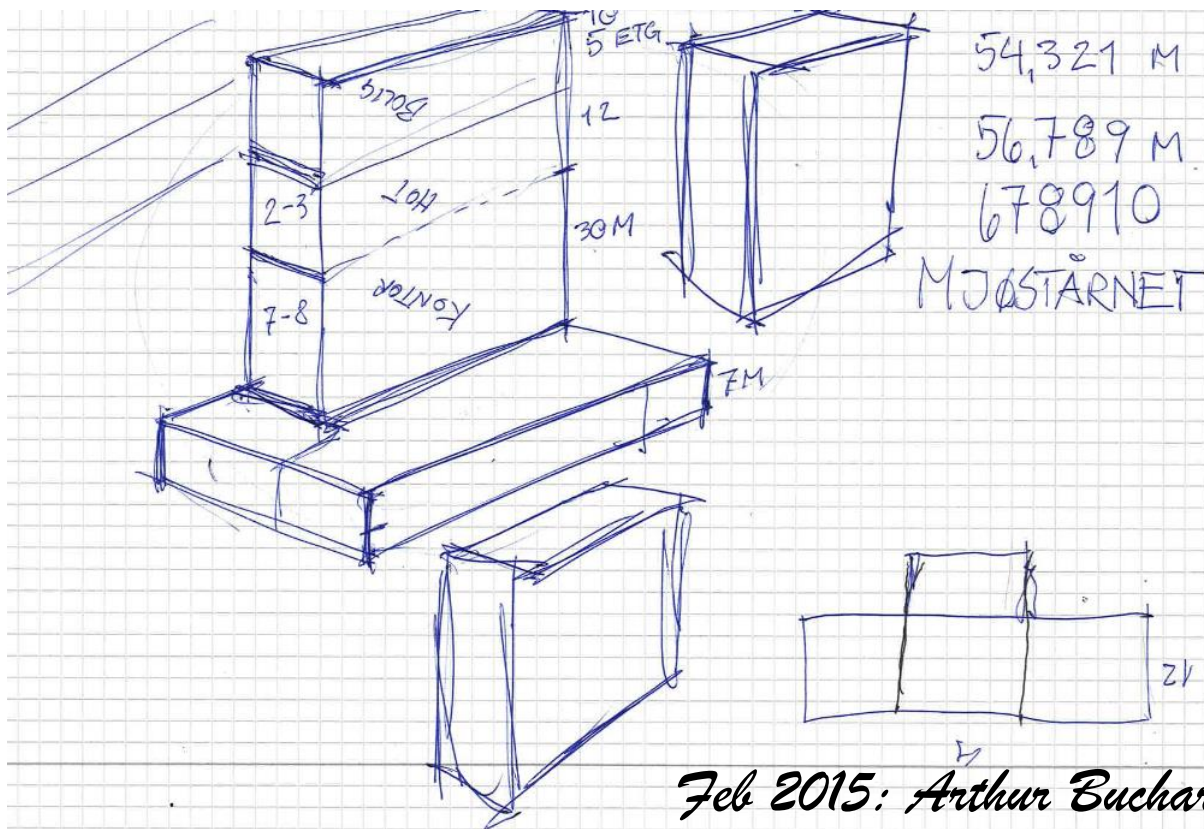
MOELVEN®

**SISTE BJELKE
HEISES PÅ PLOSS**

Første tegningen 2015

Byggherre Arthur Buchardt - Investor

Feb 2015: Arthur Buchardt

TÅRN REIS
DEG!

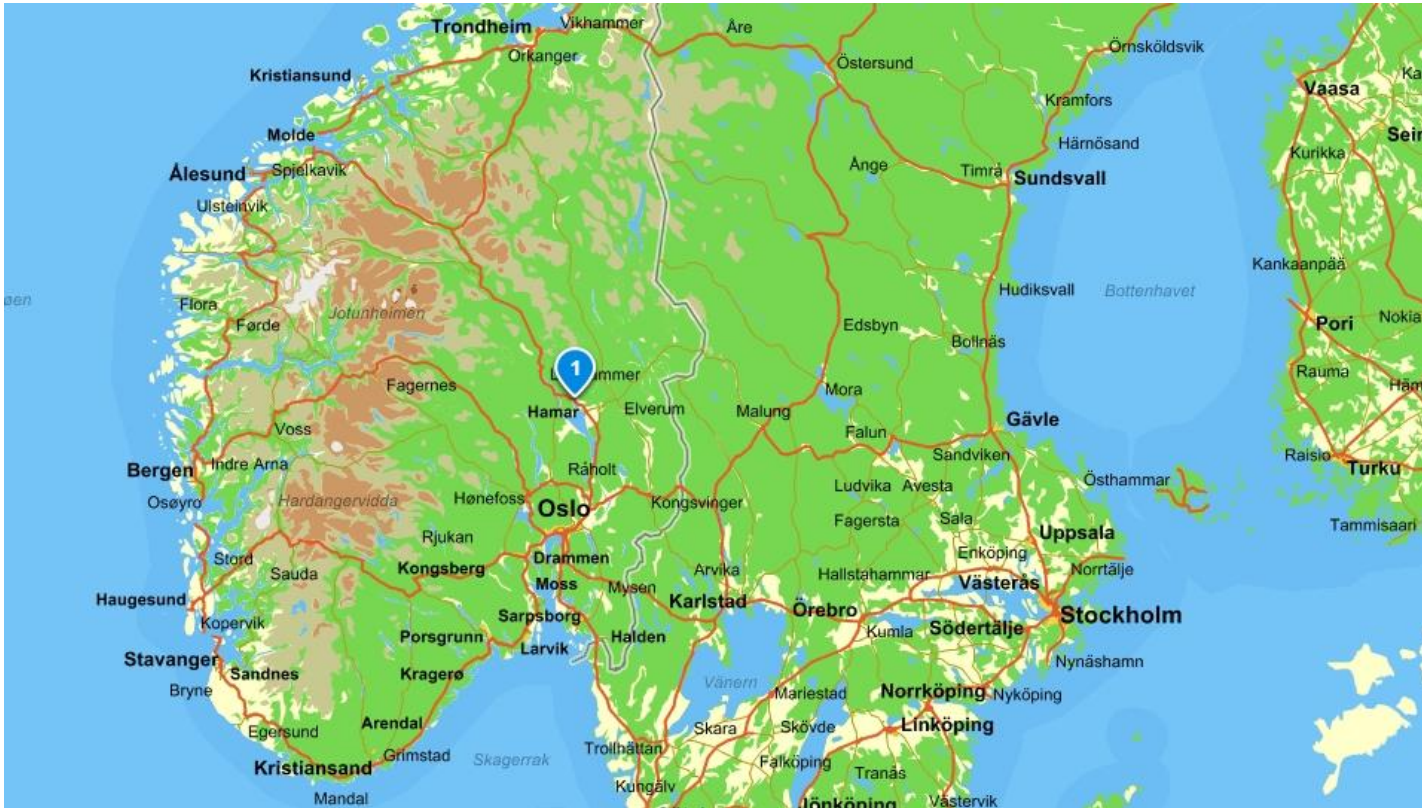
MOELVEN®

September - 2018

MOELVEN®

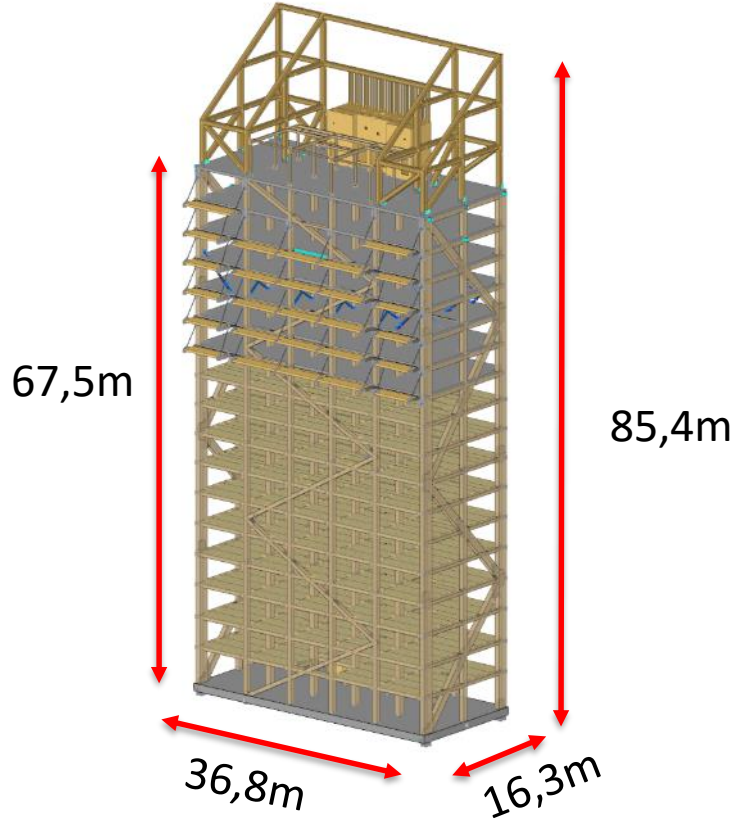
Brumunddal

140km nord
for OSLO

Vitale mål og funksjoner

18 etasjer totalt + Pergola

1 etasje - lobby og restaurant

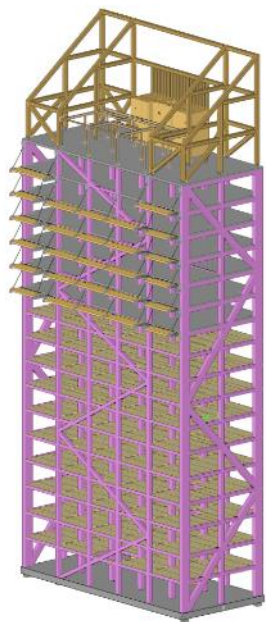
2-7 etasje – næringsvirksomhet

8-11 etasje – hotellrom (72 stk)

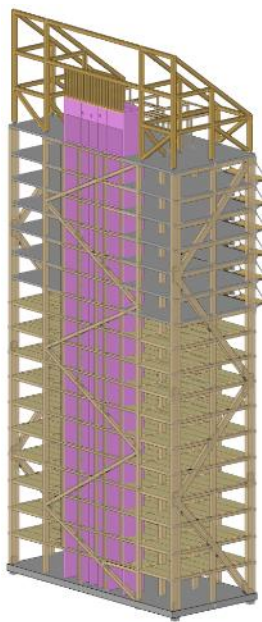
12-17 etasje – leiligheter (33 stk)

18 etasje – 1 stk Penthouse leilighet og utsiktsterasse

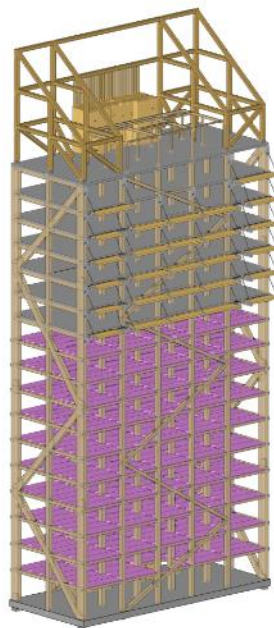
Moelven sin leveranse 2700m³ trekonstruksjoner

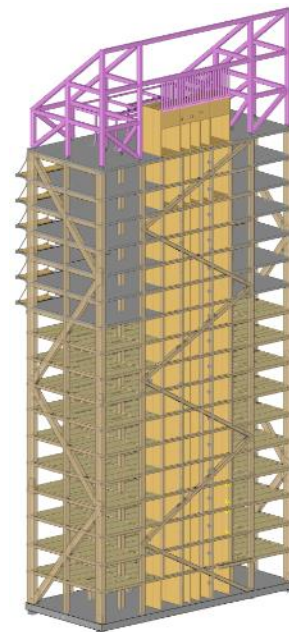
Limtre
1400m³

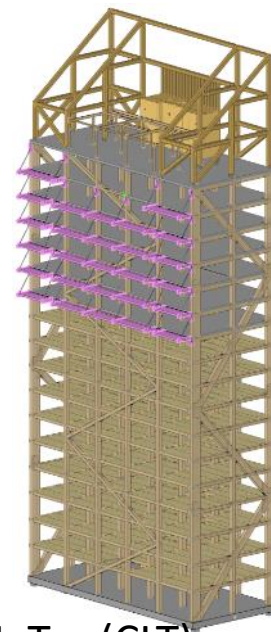
KL-Tre (CLT)
450m³

Trä8 dekke
5250m²
650m³

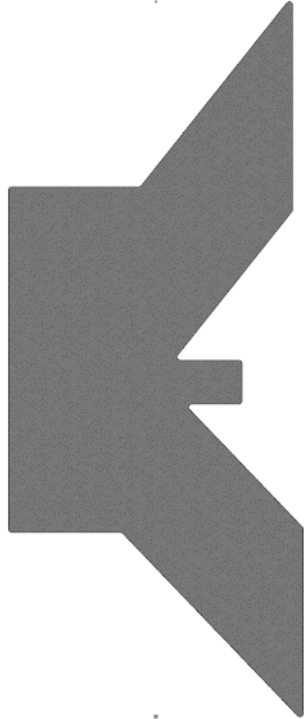
Limtre
100m³
(hull-profil)

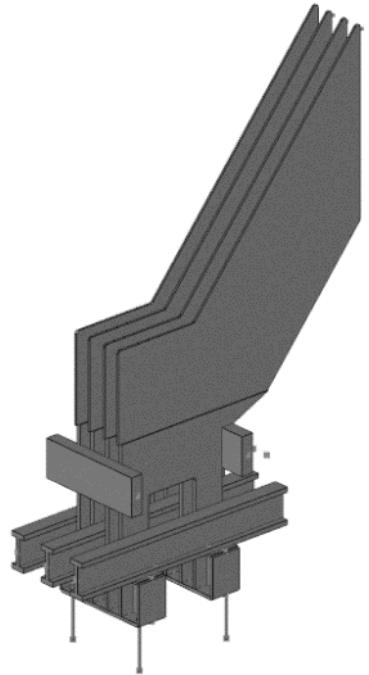
KL-Tre (CLT)
85m³

MOELVEN®

Moelven sin leveranse 120 tonn med stålkonstruksjoner

Dybelplater

Fotbeslag

Oppheng for
balkonger

MOELVEN®

Svømmeanlegg i tilknytning til tårnet

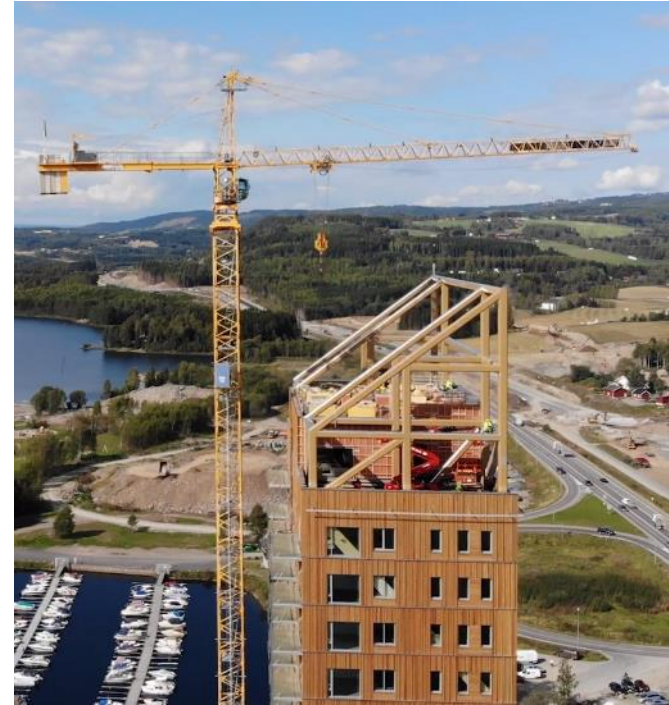
Montasjetid – 15 måneder

juli 2017
Innstøping av fotbeslag

4.oktober 2017
Første ramme

4.oktober 2018
Siste bjelke

Montasjetrinn

Sept 18

Sept 17

Nov 17

Jan 17

Mars 18

Juli 18

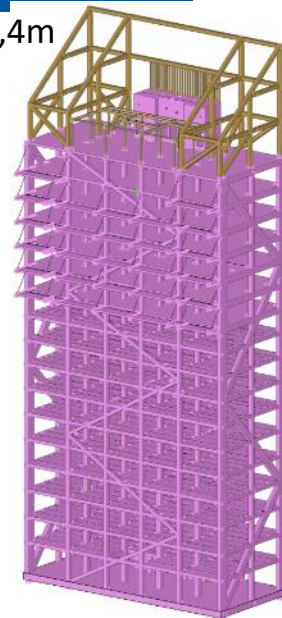
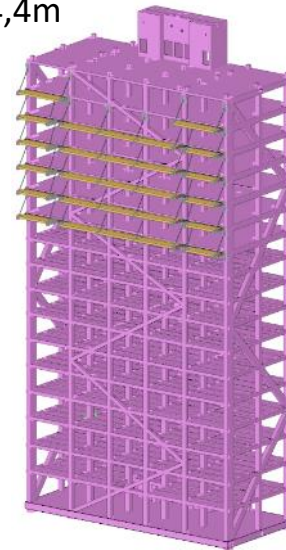
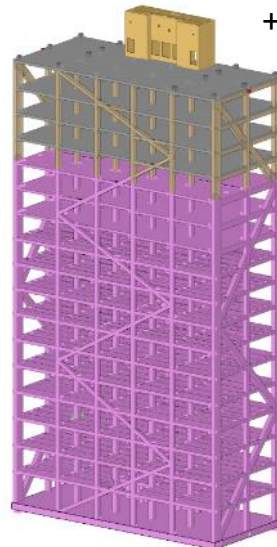
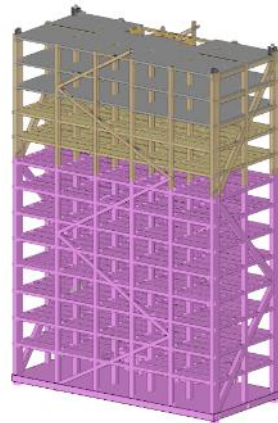
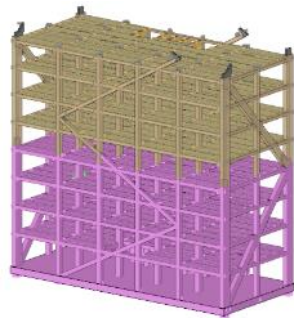
+85,4m

+15,5m

+33,2m

+55,2m

+74,4m

Trinn 1
1-5 etasje

Trinn 2
5-9 etasje

Trinn 3
9-14 etasje

Trinn 4
14-18 etasje

Trinn 5
Balkonger

Trinn 6
Pergola

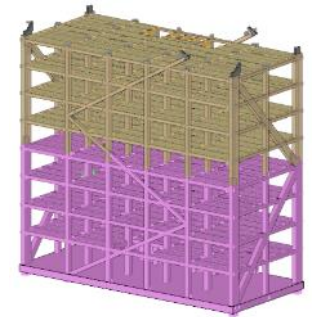
MOELVEN®

Montasjetrinn 1

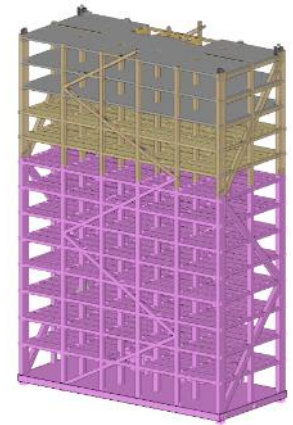
MOELVEN®

Montasjetrinn 2

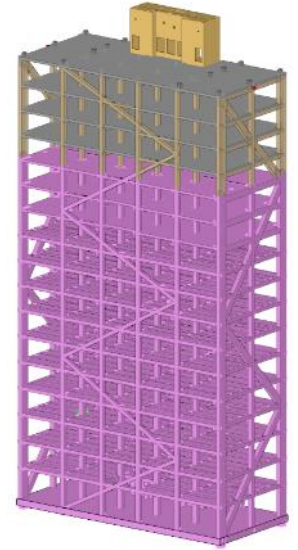
MOELVEN®

Montasjetrinn 3

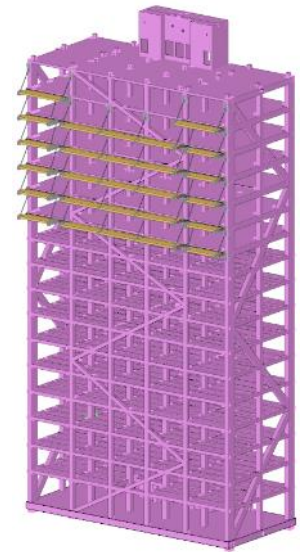
MOELVEN®

Montasjetrinn 4

MOELVEN®

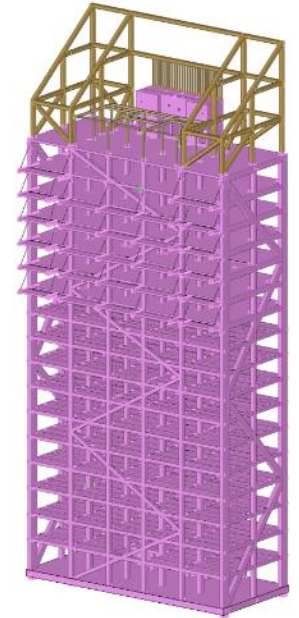
Montasjetrinn 5

MOELVEN®

Montasjetrinn 6

MOELVEN®

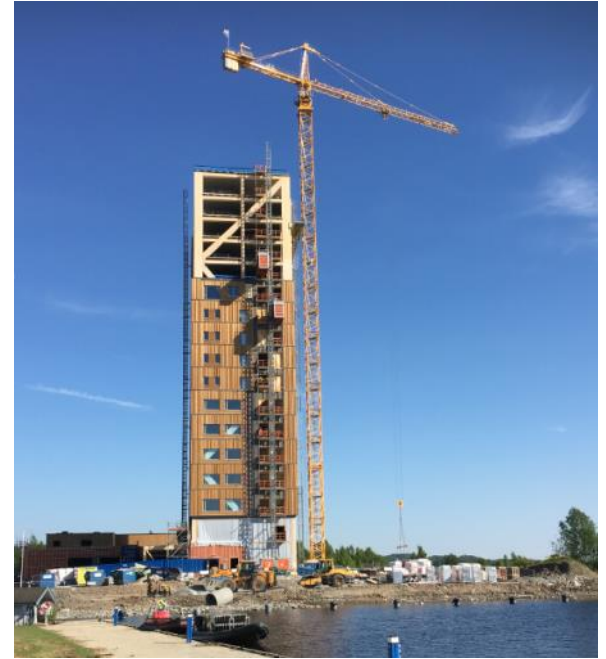
Tårnkran Potain MD 365B

Rigget trinn 1-3
65m høyde

Hevet 28m mellom
Trinn 3 og 4

Rigget trinn 4-6
93m høyde

MOELVEN®

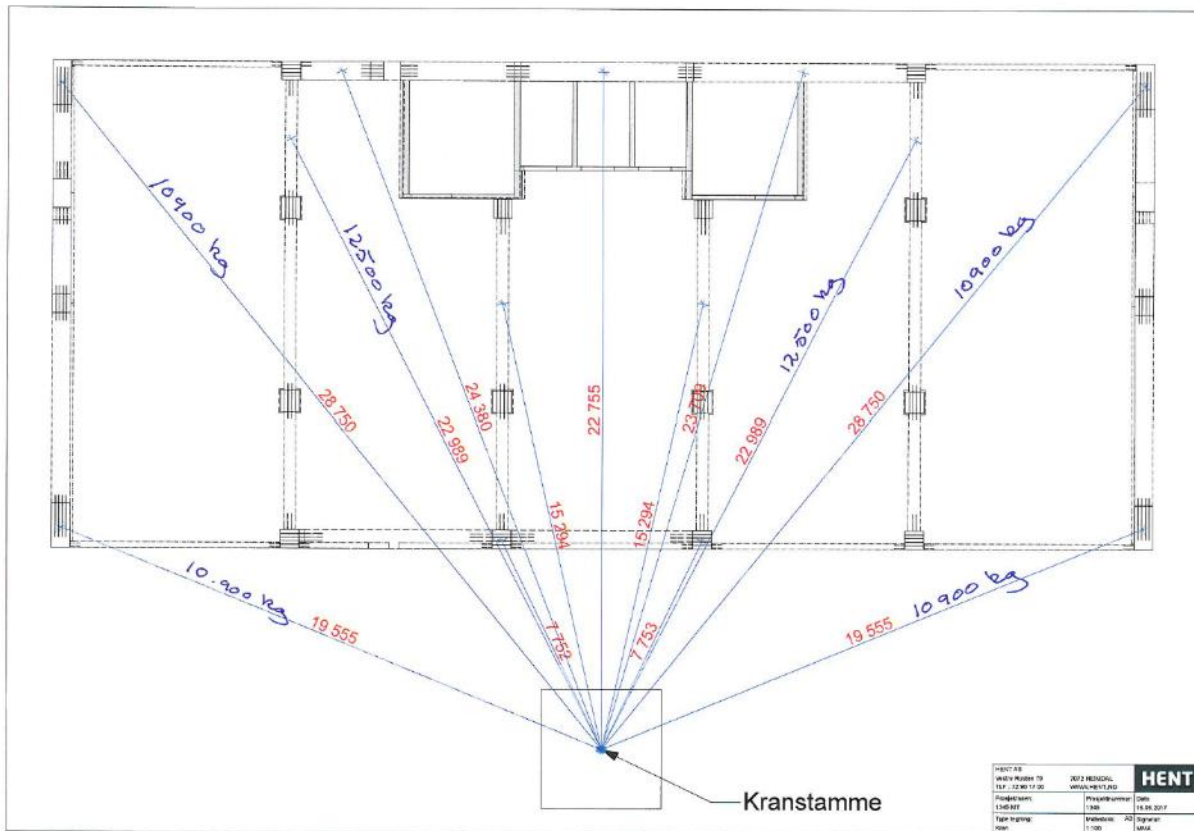
Tårnkran og Mobilkran

Tårnkran generelt

Mobilkran på mindre
elementer
og ved behov

Max vektor på innheiste limtreelementer

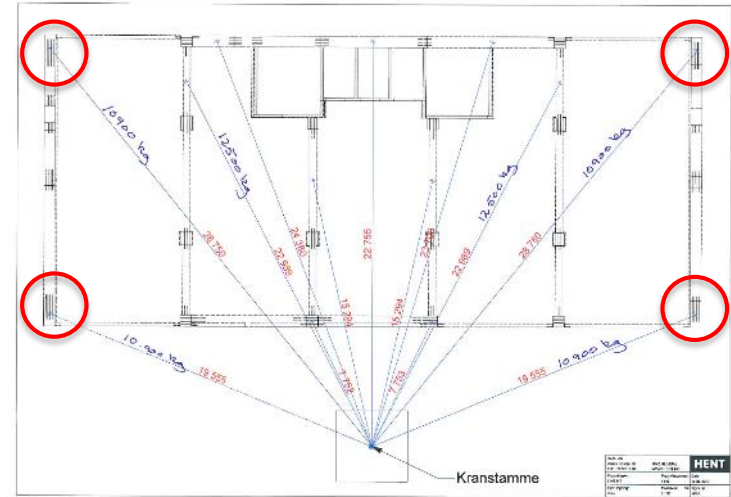
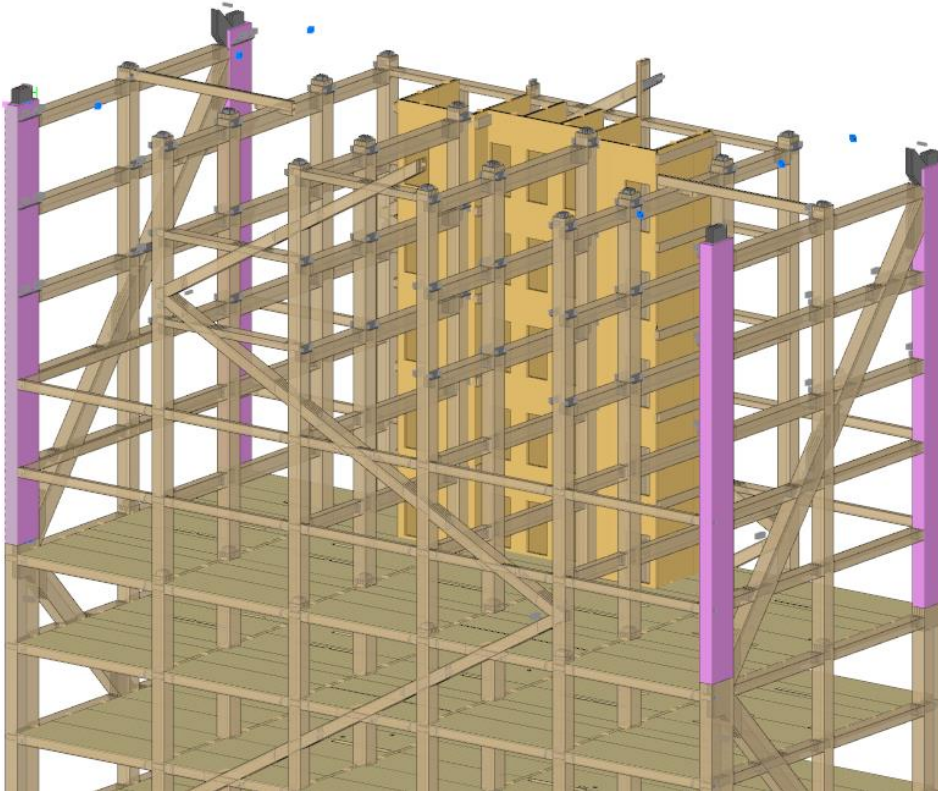

Heising av sammensatt limtreelementer

Max vekt på et enkelt element

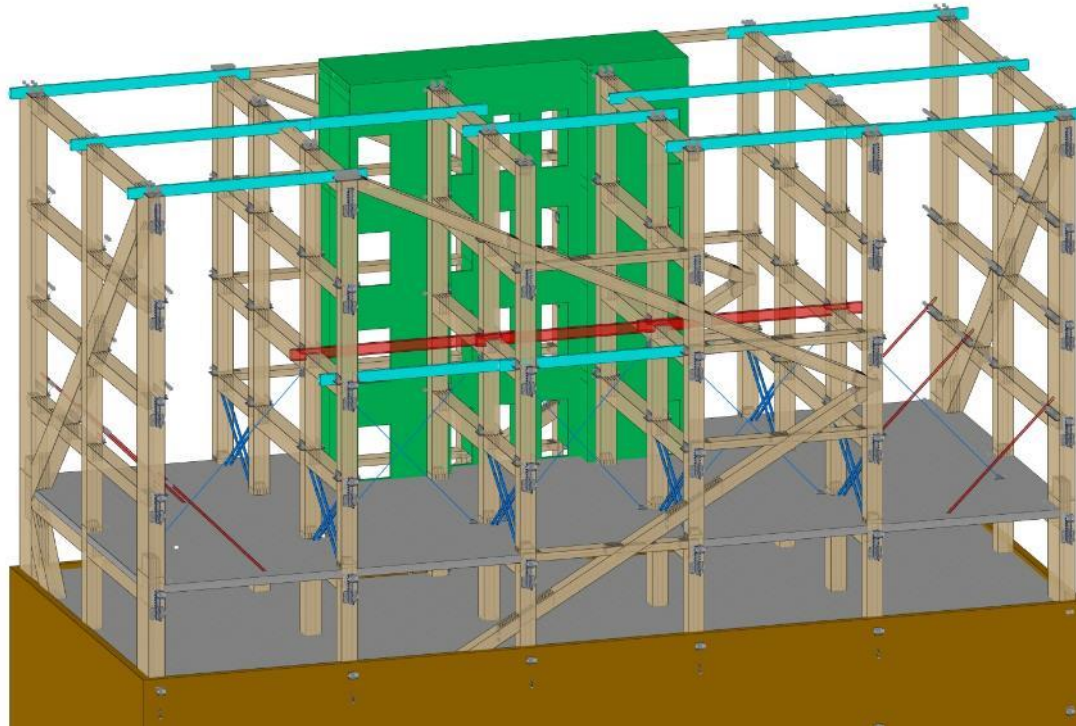
Trinn 3

10,9 Tonn

Søyle 625x1485 L=19m

MOELVEN®

Montasjerekkefølge Trinn 3

Bomlifter stående på dekke For montasje av hovedkonstruksjon

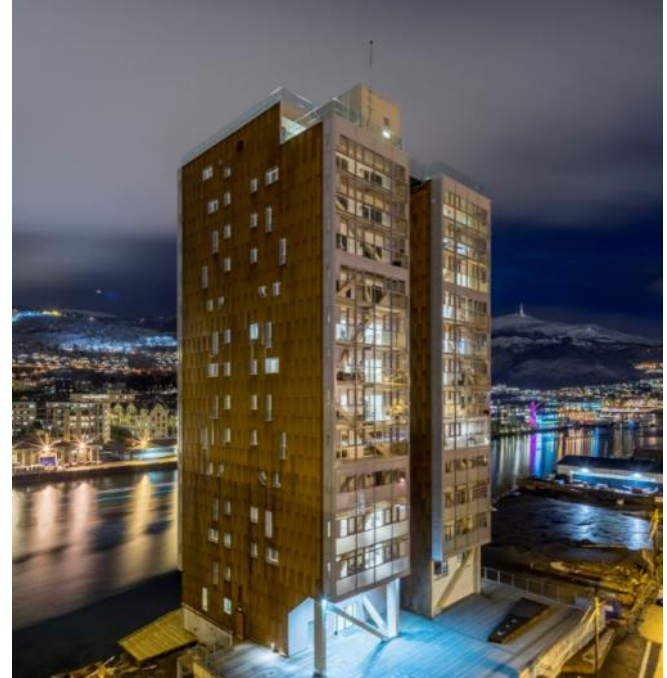
Klatrestillas For montasje av fasadeelementer

Nøyaktighet i produksjon og montasje Gammel metode Prøvemontasje i fabrikk – Treet i Bergen

Utlekking av konstruksjon i fabrikk

MOELVEN®

Nøyaktighet i produksjon og montasje

Ny metode

Ingen prøvemontasje - Vi stoler på teknologien

Alle deler bearbejdes og alle hull forbores
På CNC styrt maskin.
Vi oppnår «mm» presisjon.
Dvs. 100% nøyaktighet.

Blokkliming til
store tverrsnitt.

Innsetting av beslag.

Nøyaktighet i produksjon og montasje Sammensetting på byggeplass – IKEA møbel

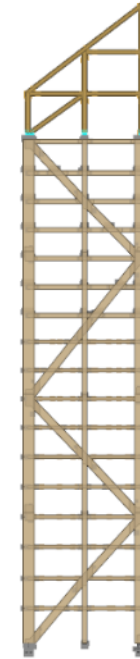
MOELVEN®

Nøyaktighet i produksjon og montasje Alt har passet

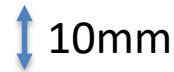

Kun en enkel stav er
produsert på nytt.

Nøyaktighet i produksjon og montasje 100% nøyaktighet på fotbeslag – Viktig!!

50mm

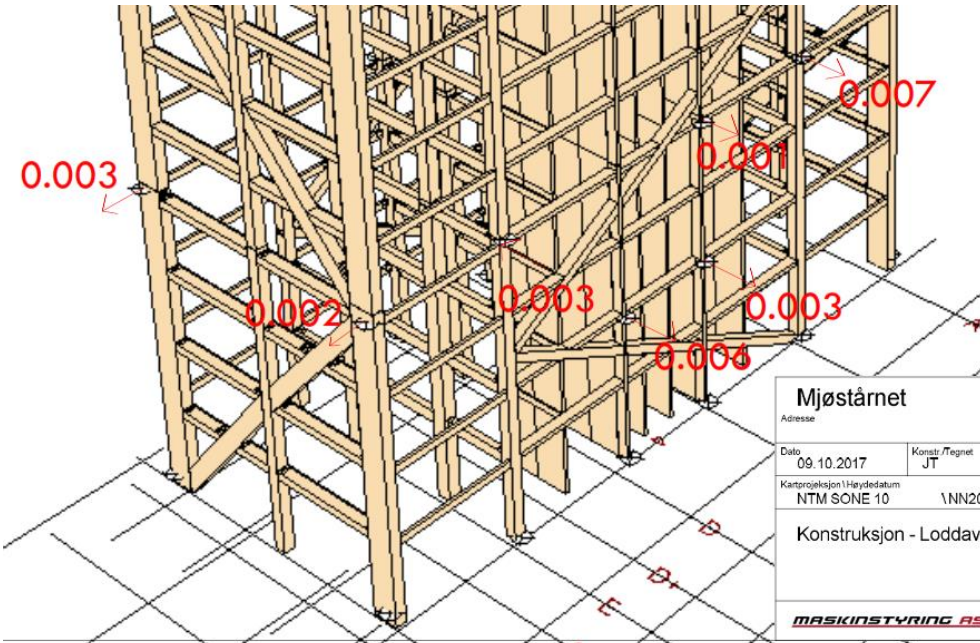

10mm

MOELVEN®

Nøyaktighet i produksjon og montasje

Målte geometriske avvik på byggeplass

Nøyaktighet i produksjon og montasje

Målte geometriske avvik på byggeplass

Søyle	Målt punkt			Lokasjon (Aksekruss)	Kontroll mot akse	Akseavstand	Teoretisk akseavstand	Avvik akseavstand	Loddavvik [lengderetning]	Loddavvik [bredderetning]
	Øst	Nord	Høyde	nr	nr	m	m	m	m	m
HS1 (Lengderetning)	123335.8610	1320627.3310	128.3120	A-1	A	0.472	0.478	-0.006	-	
	123335.8190	1320627.2790	144.5980	A-1	A	0.475	0.478	-0.003	0.003	
	123336.0140	1320627.7530	145.3640	A-1	A	0.474	0.478	-0.004	0.002	
	123336.0180	1320627.7490	160.8600	A-1	A	0.468	0.478	-0.010	-0.004	
	123336.5700	1320627.2550	181.6660	A-1	A	0.148	0.148	0.001	0.005	
	123336.5700	1320627.2590	182.8730	A-1	A	0.145	0.148	-0.003	0.008	
	123336.5680	1320627.2670	186.7040	A-1	A	0.140	0.148	-0.007	0.013	
	123336.5690	1320627.2680	190.4920	A-1	A	0.139	0.148	-0.008	0.014	
	123336.3950	1320627.0320	194.7150	A-1	A	0.136	0.148	-0.012	0.017	
	HS1 (Bredderetning)	123335.9090	1320626.8700	176.5340	A-1	1	0.506	0.518	-0.012	
123335.9100		1320626.8780	180.4650	A-1	1	0.499	0.518	-0.019		-0.007
123335.9100		1320626.8730	183.6360	A-1	1	0.502	0.518	-0.016		-0.004
123335.9100		1320626.8730	187.6230	A-1	1	0.503	0.518	-0.015		-0.003
123335.9100		1320626.8740	191.4480	A-1	1	0.502	0.518	-0.016		-0.004
HS2 (Lengderetning)	123335.9100	1320626.8740	194.8630	A-1	1	0.501	0.518	-0.017		-0.005
HS2 (Lengderetning)	123365.7530	1320605.8000	128.3140	F-1	F	0.468	0.478	-0.009	-	

Max plasseringsavvik 19mm
Max loddavvik på søyle 17mm

Værbeskyttelse Moelven sin filosofi

Lite aktuelt å bygge høyhus med tak over tak som værbeskyttelse.

Ferdig hovedkonstruksjon bør være på innsiden av klimaskallet og stå luftet og ikke bygges inn.

Nedfuktet treverk **må** tørkes ut til under 20 vekt % før eventuell innbygging.

Treverkets ytre sjiktet vil periodevis bli nedfuktet under byggeperioden. Fuktigheten vil absorberes og deretter tørke ut etter at bygget er lukket med utvendige fasader.

Må stole på trevirkes egenskaper til å ta opp og gi fra seg fukt

Beskytte kritiske flater som endeved og horisontale flater.

Om man ikke beskytter disse flatene kan man få fuktighet i byggeperioden på over fibermetningspunktet som er på ca. 30 vekt %.

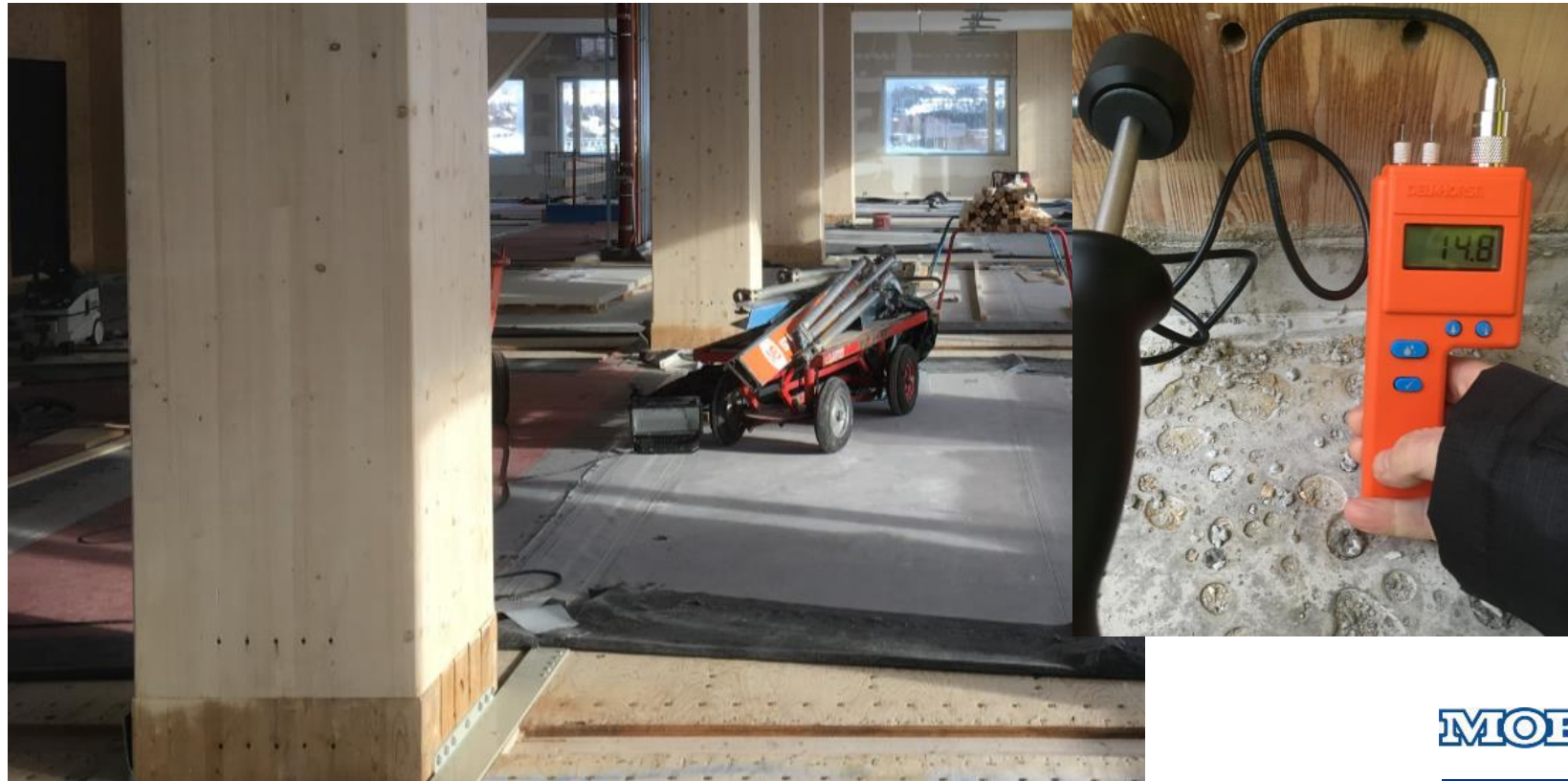
Værbeskyttelse Åpen konstruksjon før fasaden ble montert

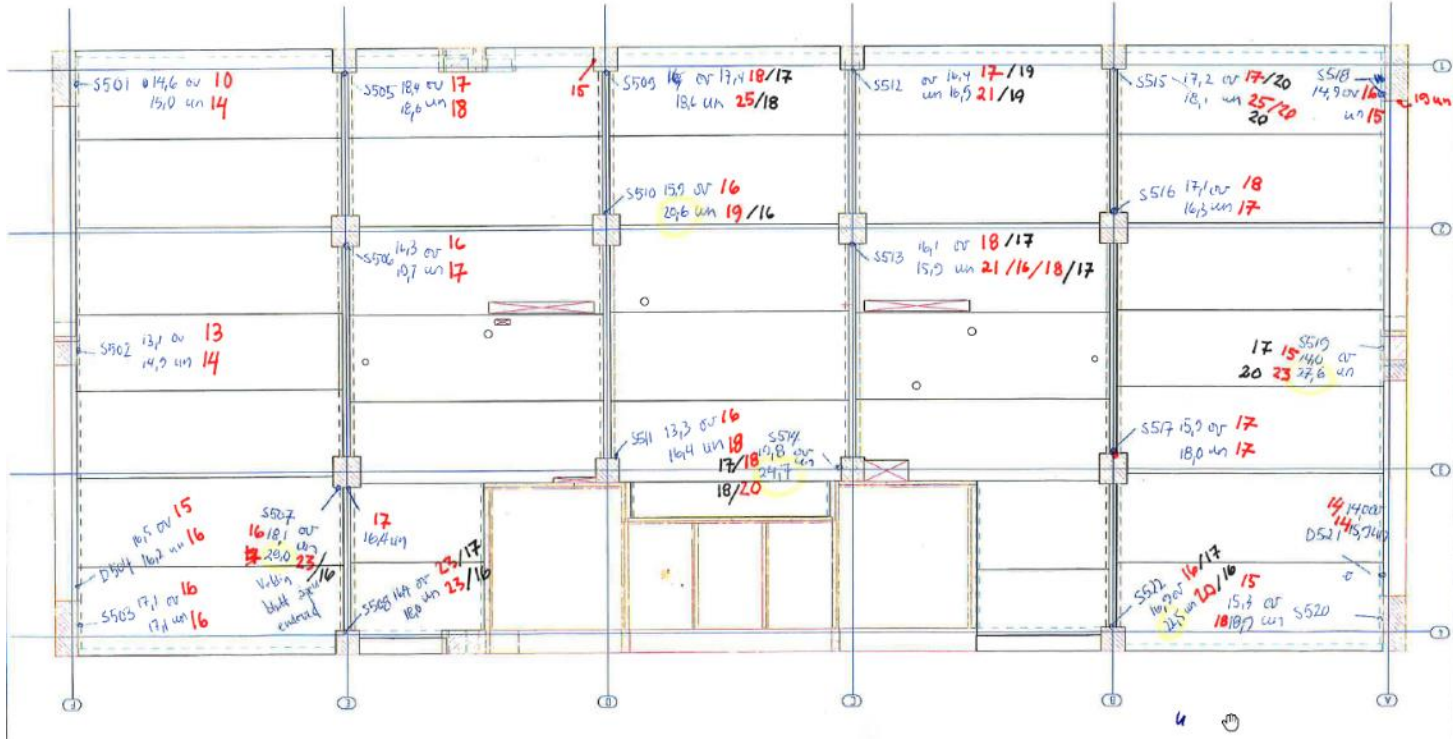
Dekke elementer beskyttet
med semipermiabel membran.

MOELVEN®

Fuktmålinger med elektronisk fuktmåler Hovedkonstruksjon

Fuktmålinger Søyleskjøter - hovedkonstruksjon

Fuktmålinger med tørke og veieprøver

Trä8 – dekkeelementer

Tørke og veiemetoden					
Mjøstårnet			Februar		
Dato Inn	19.03.18	KL. Inn	18.43		
Dato Ut	20.03.18	KL. Ut	11.15		
Prøve.Nr.	Gran/CU / TMF	Råvekt	Tørrvekt	%	Merking/Kommentar
1	Finer	9,13	7,93	15,13	2.34
2	Finer	9,32	8,28	12,56	11,06
3	Finer	8,72	7,88	10,66	8.5
4	Finer	9,40	8,09	16,19	9.9
5	Finer	9,18	8,22	11,68	8.4
6	Finer	9,12	7,87	15,88	11.9
7	Finer	9,77	8,14	20,02	11.8
8	Finer	9,19	7,66	19,97	10.2
9	Finer	10,10	8,16	23,77	9.7
10	Finer	8,91	7,98	11,65	11.7
11	Finer	8,92	7,9	12,91	10.5
12	Finer	9,13	8,1	12,72	2.33
13	Finer	9,54	8,4	13,57	10.4
14	Finer	9,56	8,17	17,01	9.6
15	Finer	8,76	8,19	6,96	10.3
16	Finer	9,72	8,09	20,15	9.8
17	Finer	7,82	7,22	8,31	8.6
18	Finer	9,17	8,03	14,20	11.10
19	Finer	4,20	3,71	13,21	10.1 u
20	Finer	4,34	3,63	19,56	10.1 o
21	Finer	9,53	7,61	25,23	10.4
22	Finer	8,55	7,64	11,91	8.3
23	Finer	8,72	7,36	18,48	9.5
24	Finer	8,5	7,45	14,09	2.32

Størst	25,23
Minst	6,96
Gjennomsnitt	15,24

SLUTT

?

MOELVEN®